

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๗

วันที่ ๗ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
พรรคก้าวไกล ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสมควรยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) หรือไม่

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสองหรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสองหรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคก้าวไกล ผู้ถูกร้อง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้อง อ้างว่า ผู้ถูกร้องกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ผู้ร้อง

อ้างเหตุการณ์ยื่นคำร้องจากข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ ซึ่งวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ถูกร้องในคดีนี้ เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และสั่งการให้ผู้ถูกร้อง เลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นเพื่อให้มีการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อีกทั้งไม่ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วยวิธีการซึ่งไม่ใช่กระบวนการทางนิติบัญญัติโดยชอบที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตด้วยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง

ผู้ร้องเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ มีข้อเท็จจริงและหลักฐานเพียงพออันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกร้องมีพฤติการณ์ที่แสดงเจตนาต้องการลดทอนการคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ลง มุ่งหมายให้สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะคู่ขัดแย้งกับประชาชน ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ต้องเข้าไปเป็นฝักฝ่ายต่อสู้แข่งขันรณรงค์ทางการเมือง อันอาจจะนำมาซึ่งการโจมตีตีโต้โดยไม่คำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขว่า พระมหากษัตริย์ต้องดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง และความเป็นกลางทางการเมือง และผู้ถูกร้องมีพฤติการณ์รณรงค์หาเสียงทางการเมืองเพื่อเสนอแนวความคิดเห็นให้แก่ประชาชนทั่วไปผ่านรูปแบบนโยบายของพรรคผู้ถูกร้องอย่างต่อเนื่อง ประชาชนทั่วไปซึ่งไม่รู้เจตนาแท้จริงของผู้ถูกร้อง อาจหลงตามความคิดเห็นที่แสดงออกผ่านการเสนอร่างกฎหมายและนโยบายของผู้ถูกร้อง รวมทั้งการกระทำใด ๆ ทั้งการส่งเสริมหรือทำลายให้สถาบันพระมหากษัตริย์สูญเสียสถานะที่จะต้องอยู่เหนือการเมืองหรือดำรงความเป็นกลางทางการเมือง มีเจตนา “เซาะกร่อนบ่อนทำลาย” สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นเหตุให้ชำรุดทรุดโทรมเสื่อมทรามหรืออ่อนแอลง นำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในที่สุด การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเป็นการกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า

(๑) ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องให้ยุบพรรค เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ส่วน (๓) หน้าที่และอำนาจจะต้องเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

(๒) กระบวนการยื่นคำร้องของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ร้องไม่ได้แจ้งและไม่ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๓ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของนายทะเบียนพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ ไม่มีผลผูกพันศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาและทำคำวินิจฉัยคดีนี้

(๔) การกระทำที่ผู้ร้องอ้างว่านั้น มิได้เป็นการกระทำของผู้ถูกร้อง

(๕) การกระทำตามที่ผู้ร้องอ้าง ไม่เป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และไม่อาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๖) หากการกระทำเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ศาลก็ไม่ควรยุบพรรคผู้ถูกร้อง

(๗) แม้หากศาลยุบพรรคผู้ถูกร้อง ศาลก็ไม่มีอำนาจกำหนดระยะเวลาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค

(๘) ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจกำหนดระยะเวลาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง การเพิกถอนสิทธิดังกล่าวต้องสอดคล้องกับหลักความพอสมควรแก่เหตุไม่เกิน ๕ ปี

(๙) หากศาลเห็นว่าศาลมีอำนาจเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลผู้เป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ก็ควรจะเพิกถอนได้เฉพาะกรรมการบริหารพรรคซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำเท่านั้น

พิเคราะห์คำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำแถลงการณ์ปิดคดี และพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสำนวนแล้ว เห็นว่า การขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มี ๒ กรณี คือ ตามมาตรา ๙๒ ที่บัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง โดยอาจไม่ต้องดำเนินการไต่สวนได้ หรือตามมาตรา ๙๓ เป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏต่อนายทะเบียนว่า มีการกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๒ กรณีนายทะเบียนจะต้องรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากอำนาจการขอให้ยุบพรรคเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเองมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องไต่สวนอีก

สำหรับคดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยอาศัยมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ หากมีหลักฐานอันควร เชื่อได้ว่าจะมีการกระทำตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) จึงไม่จำเป็นต้องมีการไต่สวน ซึ่งต่างจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ไม่ได้บัญญัติให้อำนาจ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบของนายทะเบียน พรรคการเมืองก่อนตามมาตรา ๙๕ นอกจากนี้ การขอให้ยุบพรรคเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๖) ให้อำนาจไว้ ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสาม ซึ่งให้นำความในมาตรา ๑๘๘ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ มาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้ร้องอ้างข้อเท็จจริงตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ นำมาเป็นข้อเท็จจริงที่อาศัย เป็นหลักแห่งข้อหาในการขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยผู้ถูกร้องในคดีนี้ เป็นผู้ถูกร้องที่ ๒ ในคดีตามคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๗ ด้วย คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงผูกพันผู้ถูกร้องด้วย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ ฉะนั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗ ไว้แล้วว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงจึงยุติและนำมาใช้ เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องกระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ การกระทำอันเป็นการล้มล้างย่อมร้ายแรงกว่าการกระทำอันอาจ เป็นปฏิปักษ์ เนื่องจากการกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ หมายถึง กระทำตนต่อต้าน เป็นฝ่ายตรงกันข้าม เป็นข้าศึก ฉะนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องกระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ย่อมเป็นการกระทำอันอาจเป็นปฏิปักษ์ ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วย

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามที่ศาลตั้งประเด็นไว้ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสมควรยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) หรือไม่

เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องกระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการกระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ซึ่งมาตรา ๙๒ วรรคสอง บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง

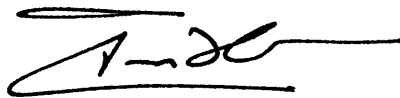
ประเด็นที่สอง คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสองหรือไม่ เพียงใด

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น” เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้วว่า พรรคผู้ถูกร้องกระทำการตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้ว ศาลต้องเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคในเวลาที่พรรคผู้ถูกร้องมีการกระทำตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และเนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง มิได้กำหนดระยะเวลาการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไว้ เมื่อพิจารณาถึงการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแล้ว เห็นว่าเป็นการกระทำต่อสถาบันหลักของชาติซึ่งเป็นสถาบันสร้างและกอบกู้ชาติไทยมาโดยตลอด และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย กระทบถึงความมั่นคงของชาติ ย่อมเป็นความผิดร้ายแรง เห็นควรกำหนดระยะเวลาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องเป็นเวลาสิบปี นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๙๔ วรรคสอง

ประเด็นที่สาม ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสองหรือไม่

เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุดังกล่าวไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ” เห็นว่า ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงเห็นว่า การกระทำของพรรคผู้ถูกร้องมีเหตุสมควรให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) และวรรคสอง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วงเวลาที่พรรคผู้ถูกร้องมีการกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง มีกำหนดระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคและห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๔ วรรคสอง

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ